

5773



## Torah from Around the World

---

אם אין קמת אין תורה ואם אין תורה אין קמת  
*Zonder levensonderhoud is er geen Tora  
en zonder Tora is er geen levensonderhoud.*  
(R. Eleazar ben Azarja, Pirké Avot 3:21)

---

Sjabbat 25 mei 2013 / 16 siewan 5773  
Sidra Beha'lotecha, Bemidbar [Numeri] 8:1-12:16  
Tanach blz. 282-292  
Haftara: Tehilliem 78:1-35  
Tanach blz. 1328-1330

Commentaar: rabbijn Lawrence Englander, [Solel Congregation](#) of Mississauga, Ontario, Canada  
Vertaling: Jaap Frank

[Het Engelse origineel](#)

---

### Kom op voor mij

Een eenzame straatmuzikant in Santa Monica, Californië, begint *Stand By Me* [*Kom op voor mij*] te zingen en begeleidt zichzelf daarbij op zijn gitaar. (Klik [hier](#) om het filmpje te zien op YouTube) Vervolgens verschuift de camera, dank zij het wonder van de techniek, naar New Orleans waar een andere muzikant de melodie overneemt. De muziek voert ons verder over de wereld naar Amsterdam, Barcelona, Rio de Janeiro, Moskou, de Congo en naar Zuid Afrika, terwijl alle muzikanten zich verenigen in één gezamenlijk ensemble. [Stand By Me | [Playing For Change](#) | Song Around the World] De maker en bedenker van deze virtuele muziekgroep, Mark Johnson, legt zijn poging uit als volgt: „We moeten elkaar inspireren om als één mensenras samen te komen en daarvoor is muziek het meest geëigende middel.” Sinds zijn eerste opname, heeft Johnson ook een échte rondreizende band samengesteld die door de muziek de aandacht vraagt voor het menselijk lijden wereldwijd en het luisterend publiek aanspoort om voor elkaar 'op te komen' om een positieve verandering te bewerkstelligen.

Kort geleden was ik in de gelegenheid om tijdens een concert live de *Playing for Change*-band te horen, wat mij een nieuwe interpretatie gaf van de parasja van deze week. Zeventig ouderlingen worden door Mosjé naar de Ontmoetingstent geroepen. Mosjé deelt zijn profetische boodschap met hen, net als de eerder genoemde straatmuzikant, en wel zo, dat ze alle zeventig in profetische vervoering beginnen te spreken. De *midrasj* (Tanchuma,

Behaälotecha 12) vergelijkt Mosjé met een grote kaars die kleinere kaarsen aansteekt: door het licht met anderen te delen wordt zijn lichtbron niet minder, maar heeft als resultaat dat de wereld daardoor juist meer licht en warmte krijgt.

Wat zeiden de ouderlingen in hun profetieën? De Tora zwijgt hierover, maar de rabbijnen suggereren dat de ouderlingen het toekomstige leiderschap van Jehosjoea voorspelden, of zelfs de definitieve messiaanse strijd tegen het kwaad. (Babylonische Talmoed, Sanhedrin 17a) Zelf denk ik liever dat de ouderlingen simpelweg een *niggun* zonder woorden zongen en dat hun profetie werd doorgegeven via melodieën, de taal van God.

De Tora gaat verder met te vermelden dat twee ouderlingen, Eldad en Medad geheten, die niet naar de tent waren geroepen, toch in het kamp waren begonnen te profeteren. Jehosjoea hoort hen en maakt zich zorgen dat dit Mosjé's gezag zal aantasten. Maar als Jehosjoea zijn mentor voorstelt deze twee dwarsliggers tot de orde te roepen, geeft Mosjé een antwoord dat van een bredere visie getuigt: „Legde de Eeuwige zijn geest maar op heel het volk! Was ieder lid van het volk van de Eeuwige maar een profeet”(Bemidbar 11:29) Als zo'n wonder zou gebeuren, dacht Mosjé, dan zouden we zeker allemaal 'voor elkaar opkomen' met *tikkoen olam* tot gevolg.

Om dit naar vandaag te verplaatsen: we zijn weliswaar geen profeten, maar dat neemt niet weg dat we de verantwoordelijkheid hebben om de klank van onze profetische traditie op te nemen en die op de hoek van elke straat te laten horen. We moeten die melodie zingen voor de verdrukten, op plekken waar despoten de eentonigheid van de tirannie aan hun volk opleggen. We moeten het tot de bijzonder bevoorrechten zingen die, door hun overdreven gerichtheid op technologie en op zo veel mogelijk binnenhalen, doof zijn geworden voor de melodie van de ziel. We moeten onszelf die melodie toezingen, zodat de harmonie van de Joodse traditie in ons leven doorklinkt.

Om van beeldspraak te wisselen: in de haftara behorend bij Behaälotecha (Zecharja 2:14-4-17) ziet de profeet Zecharja een menora zijn licht uitstralen tot in de donkerste hoeken van de wereld. Hij krijgt deze boodschap: „Niet door militair geweld, niet met brute kracht maar door Mijn Geest, zegt de Eeuwige van de heerscharen.” (Zecharja 4:6) Het is de geest van God die licht en muziek in de wereld brengt. *Roeach*, het Hebreeuwse woord dat Zecharja gebruikt voor 'geest', is hetzelfde woord dat we in deze sidra aantreffen voor Mosjé's profetische gaven. Aan het koppelen van deze twee teksten ontlene we de volgende les: Gods geest heeft de kracht om verlichting en vrede in de wereld te brengen. Maar de enige manier om deze geest te activeren is door onze daden. Het is onze verantwoordelijkheid om op de instrumenten van de *mitswot* de samenklanken van de verlossing te laten horen. Wij, Joden, kunnen met minder geen genoeg nemen.